

กองทุน สำรองเลี้ยงชีพ

ปีที่ 16 ฉบับที่ 68

มกราคม - มีนาคม 2564

ติดตามการบริหารกองทุนด้วย
Performance Attribution

BANKING
52768

MARKET 428

ขอบคุณทุกท่านที่ทำให้เรามีวันนี้

ที่สุดกับรางวัลคุณภาพชนะเลิศ 5 ปีซ้อนติดต่อกัน (2558 – 2562)

“ตอกย้ำความเป็นเลิศด้านการบริหารกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในประเทศไทย”

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ TMBAM M Choice ซึ่งจดทะเบียนแล้ว

ประเภทกองทุนร่วม (Pooled Fund) ดีเด่น

จาก สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จัดโดย สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ผลการดำเนินงานในอดีต / ผลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน

มิได้เป็นสิ่งยืนยันถึงผลการดำเนินงานในอนาคต

ทำความเข้าใจลักษณะสินค้า เงื่อนไขผลตอบแทนและความเสี่ยงก่อนตัดสินใจลงทุน

สารบัญ

	หน้า
บรรณาธิการแถลง	2
ภาวะเศรษฐกิจและการเงินเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2564	3
สรุปวิเคราะห์และติดตามผลงานการบริหารกองทุนได้ไม่ยากด้วย Performance Attribution	5
รอบรั้วสมาคม	10
สมุนไพรแนะนำสำหรับผู้สูงอายุ	12
สรุปผลสัมฤทธิ์การจัดโครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนการออมเพื่อเกษียณอายุ	13

ที่ปรึกษาการบริหาร

1. ดร.รัชพล กาญจนกุล
2. เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก
3. นายสมชัย จรุงธนะกิจ
4. ดร.มโนชัย สุตจิต

บรรณาธิการ

นายทำนอง ดาศรี

กองบรรณาธิการ

1. นายเชิดศักดิ์ สกุลทวีวัฒน์
2. นางอัญชลี เจียประเสริฐ
3. นายธนะ บำรุงแสง
4. นายเจษฎา จันทวงษ์ไธ
5. ดร.สุเมต สุวรรณพรหม
6. นายอาคม ไม้ดัดจันทร์
7. นายโกศล ประสารทอง
8. นายกานต์ ลขิตากุล

คณะผู้จัดทำ

1. นางราตรี จารุณากุล
2. นางสาวสุมิตา ภมรบุตร
3. นางดารณี ดัฟฟิน

จัดทำโดย/สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สำนักงาน/164 ซอยนนทรี 14 ถนนนนทรี แขวงช่องนนทรี
เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 02-294-7431-2 โทรสาร 02-294-7430
เว็บไซต์ www.aop.or.th

วารสารฉบับที่ 68 นี้เป็นฉบับแรกของปี 2564 ซึ่งเป็นปีที่ โควิดโควิด-19 ยังส่งผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง โดย ณ วันที่ 8 เมษายน 2564 ทั่วโลกติดเชื้อไปแล้ว 219 ประเทศ มีผู้ป่วยรวม 133,823,764 ราย ผู้เสียชีวิตรวม 2,904,016 ราย รักษาหายรวม 107,905,985 ราย ส่วนประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 113 ผู้ป่วย 30,310 ราย เสียชีวิต 95 ราย และรักษาหาย 28,101 ราย

อย่างไรก็ตามเมื่อหลายประเทศได้เริ่มฉีดวัคซีนให้แก่ประชาชน ความหวังที่จะเห็นเศรษฐกิจฟื้นตัวเริ่มมีทิศทางที่ดีขึ้นปีนี้นี้ โดยธนาคารโลกได้ประมาณการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกใน World Economic Outlook ฉบับเดือนเมษายน 2564 ว่าจะขยายตัวจากปี 2563 ร้อยละ 6 ขณะที่ ในปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 4.4 เพิ่มขึ้นจากการประมาณการเมื่อเดือน มกราคม 2564

สำหรับเศรษฐกิจไทยที่เคยติดลบถึง 6 % เศษเมื่อสิ้นสุดปี 2563 ในปี 2564 นี้ IMF คาดว่าเศรษฐกิจไทยปีนี้ จะขยายร้อยละ 2.6 และเพิ่มเป็นร้อยละ 5.6 ในปี 2565 โดยมีแนวโน้มที่การส่งออกจะฟื้นตัว ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลจะยังคงมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องต่อไป

ในวารสารฉบับที่ 68 นี้ นอกจากจะนำเสนอการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 จากรายงานข่าว ธป.ท.ของธนาคารแห่งประเทศไทยแล้วยังมีบทความเรื่อง **“วิเคราะห์และติดตามผลงานการบริหารกองทุนได้ไม่ยากด้วย Performance Attribution”** พร้อมทั้งเนื้อหาสาระประจำสำหรับท่านผู้อ่านอย่างเต็มอิ่มเช่นเคย

อีกหนึ่งหากสมาชิกมีความคิดเห็นและประสงค์จะลงบทความที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารกองทุนในวารสารฉบับต่อไป สามารถส่งไปที่สมาคมได้เลยครับ ขอขอบคุณล่วงหน้า

อย่าลืมดูแลตนเองให้พ้นภัยและห่างไกลจาก COVID-19 ด้วยนะครับ

ทำนอง ดาत्री
บรรณาธิการ

ภาวะเศรษฐกิจและการเงิน กุมภาพันธ์ ปี 2564*

เศรษฐกิจไทยในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 หายอปรับตัวดีขึ้น หลังการแพร่ระบาดของ COVID 19 คลี่คลายลง โดยเครื่องชี้การบริโภคภาคเอกชนทยอยฟื้นตัวตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้น และได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการภาครัฐ ด้านเครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวสูงขึ้นตามการนำเข้าสินค้าทุนที่ปรับตัวดีขึ้น ขณะที่การส่งออกสินค้าไม่รวมทองคำยังขยายตัวต่อเนื่องสอดคล้องกับการฟื้นตัวของอุปสงค์ประเทศคู่ค้า สำหรับการใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวต่อเนื่องสอดคล้องกับการฟื้นตัวของอุปสงค์ประเทศคู่ค้า สำหรับการใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นผลของฐานต่ำในปีก่อน อย่างไรก็ตาม ภาวการณ์ท่องเที่ยวยังหดตัวสูงจากมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศที่ยังมีอยู่

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปติดลบมากขึ้น จากมาตรการบรรเทาค่าครองชีพของภาครัฐเป็นสำคัญ ด้านตลาดแรงงานยังคงเปราะบาง สำหรับดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลมากขึ้นกว่าเดือนก่อน

รายละเอียดของภาวะเศรษฐกิจไทย มีดังนี้

เครื่องชี้วัดการบริโภคภาคเอกชน หดตัวน้อยลงจากระยะเดียวกันปีก่อน ตามการฟื้นตัวในทุกหมวดการใช้จ่าย โดยเฉพาะหมวดสินค้าไม่คงทน เนื่องจากมีการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคตามสถานการณ์แพร่ระบาดที่คลี่คลาย ประกอบกับภาคครัวเรือนได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการภาครัฐ ส่งผลให้การบริโภคและกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวมทยอยปรับตัวดีขึ้น

เครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชน ขยายตัวสูงขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อน ตามการลงทุนหมวดเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่เร่งขึ้นจากการนำเข้าสินค้าทุน สอดคล้องกับความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจที่ดีขึ้นและการส่งออกที่อยู่ในทิศทางของการฟื้นตัว อย่างไรก็ตาม การลงทุนหมวดก่อสร้างหดตัวสูงขึ้นตามยอดจำหน่ายวัสดุก่อสร้างที่กลับมาหดตัว สะท้อนกิจกรรมในภาคก่อสร้างที่ยังอ่อนแอ

มูลค่าการส่งออกสินค้า อยู่ในระดับใกล้เคียงกับระยะเดียวกันปีก่อน โดยหากไม่รวมหมวดทองคำซึ่งยังหดตัวสูงจากผลของฐานสูงในปีก่อน มูลค่าการส่งออกจะขยายตัวได้ต่อเนื่องที่ร้อยละ 7.0 ตามการส่งออกในหลายหมวดสินค้าที่ฟื้นตัวต่อเนื่องสอดคล้องกับอุปสงค์ประเทศคู่ค้า นอกจากนี้ การส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ยังได้รับผลดีจากวัฏจักรอิเล็กทรอนิกส์โลกที่อยู่ในขาขึ้น ขณะที่การส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าเคลื่อนไหวตามราคาน้ำมันกลับมาขยายตัวได้จากทั้งด้านราคาและปริมาณ ทั้งนี้ การผลิตภาคอุตสาหกรรมหดตัวน้อยลงตามการผลิตหมวดชิ้นส่วนและแผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์ และหมวดอาหารและเครื่องดื่มที่ปรับตัวดีขึ้น ประกอบกับหมวดยานยนต์กลับมาขยายตัวจากผลของฐานต่ำในปีก่อน

มูลค่าการนำเข้าสินค้า ขยายตัวสูงที่ร้อยละ 23.9 จากระยะเดียวกันปีก่อน จากที่หดตัวร้อยละ 6.9 ในเดือนก่อน โดยเป็นการขยายตัวสูงในทุกหมวด จาก 1) ผลของฐานต่ำในช่วงเดียวกันปีก่อนที่การนำเข้าลดลงมาก เพราะได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดเมืองของจีน และ 2) การนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนก่อน โดยเฉพาะหมวดวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง

การใช้จ่ายภาครัฐที่ไม่รวมเงินโอน ขยายตัวต่อเนื่องจากระยะเดียวกันปีก่อน จากทั้งรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน โดยเฉพาะรายจ่ายการลงทุนของรัฐบาลกลางที่ขยายตัวสูงจากผลของฐานต่ำในปีก่อนที่ พ.ร.บ. งบประมาณปี 2563 ประกาศใช้ล่าช้า ขณะที่รายจ่ายประจำขยายตัวเล็กน้อยตามการเบิกจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ

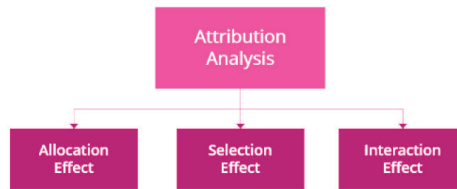
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ หดตัวสูงต่อเนื่องจากระยะเดียวกันปีก่อน จากมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศของไทยที่ยังมีอยู่ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้าไทยยังมีไม่มาก

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปติดลบมากขึ้น ตามอัตราเงินเฟ้อที่ลดลงในทุกหมวดหลัก โดยเป็นผลมาจากมาตรการลดค่าไฟฟ้าและน้ำประปาเพื่อบรรเทาค่าครองชีพให้กับประชาชนเป็นสำคัญ ด้านตลาดแรงงานยังคงเปราะบาง สะท้อนจากสัดส่วนผู้ขอรับสิทธิว่างงานใหม่ในระบบประกันสังคมต่อผู้ประกันตนทั้งหมดที่ยังเพิ่มขึ้น สำหรับดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลมากขึ้นกว่าเดือนก่อน

*ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย ข่าว ธปท. ฉบับที่ 20/2564, 31 มีนาคม 2564

วิเคราะห์และติดตามผลงานการบริหารกองทุนได้ไม่ยากด้วย Performance Attribution

ดลิต โดมทอง*

ในโลกยุค VUCA (Volatility, Uncertainty, Complexity, Ambiguity) ดังเช่นปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความผันผวน ความไม่แน่นอน ความสลับซับซ้อน และความคลุมเครือ ถือเป็นโจทย์ที่ท้าทายยิ่งกับการสรรพสิ่งโดยเฉพาะในโลกการเงินการลงทุนที่การเปลี่ยนแปลงต่างๆรวดเร็วและฉับไวยิ่งกว่าภาคธุรกิจอื่นๆ องค์ความรู้ต่างๆที่เราเคยมีในอดีตพร้อมที่จะล้าสมัยอยู่ตลอดเวลา นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาคการเงินการลงทุนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องทั้งในรูปแบบของสินทรัพย์การลงทุนประเภทใหม่ๆ เช่น Cryptocurrency หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะ disrupt เทคโนโลยีหรือธุรกิจเดิมที่ปรับตัวไม่ทันอยู่ตลอดเวลา

เมื่อโลกการลงทุนมีความสลับซับซ้อนและยากต่อการคาดการณ์ พร้อมทั้งอาจมีอุปสรรคการณ์เกิดใหม่อย่างคาดไม่ถึง เช่น การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่เปลี่ยนโฉมของโลกใบนี้ไปอย่างไม่อาจจินตนาการได้ล่วงหน้า ผู้บริหารสถาบันการเงิน ผู้บริหารกองทุน คณะกรรมการชุดต่างๆที่มีหน้าที่กำกับดูแลด้านการเงินและการลงทุน แม้กระทั่งประชาชนทั่วไปที่สนใจด้านการลงทุน ก็ควรมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาและนำเครื่องมือในการวิเคราะห์และติดตามการลงทุนสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วดังกล่าว

โดยทั่วไปหลักการติดตามและทบทวนแผนการลงทุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายผลตอบแทนมี 4 ขั้นตอนสำคัญคือ

1. การวัดผลการดำเนินงาน (Performance Measurement)
2. การประเมินผลการดำเนินงาน (Performance Evaluation)
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลการดำเนินงาน (Performance Attribution)
4. การปรับปรุงพอร์ตการลงทุน (Portfolio Rebalancing)

*ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเงิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

และกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรซึ่งจดทะเบียนแล้ว

ขั้นตอนทั้ง 4 เปรียบเสมือน ดิน น้ำ ลม ไฟ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงแบบแน่นเป็นวัฏจักรที่ไม่สิ้นสุด (Dynamic Process) トラバダイที่มีการลงทุนและต้องการผลตอบแทนจากการลงทุนที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ใน 4 ขั้นตอนดังกล่าวทุกขั้นตอนล้วนมีความสำคัญ แต่คนส่วนใหญ่มักคุ้นเคยและให้ความสำคัญอยู่กับแค่ 2 ขั้นตอนแรกคือวัดผลการดำเนินงานของกองทุนและนำผลการดำเนินงานนั้นไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือ Benchmark ที่กำหนด แล้วตัดสินว่ากองทุนไหนดีหรือไม่ดี โดยพิจารณาว่าผลตอบแทนสูงหรือต่ำกว่า Benchmark (Outperform หรือ Underperform) ซึ่งเปรียบเสมือนว่าเราเดินทางมาได้เพียงครึ่งทางแล้วหยุดและใช้ระยะทางเพียงครึ่งหนึ่งมาตัดสินใจว่าจะเดินหรือไม่เดินต่อในเส้นทางที่เหลือ ดังนั้นในบทความนี้จะขอกกล่าวถึงขั้นตอนที่ 3 หรือ Performance Attribution ที่คนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจลึกซึ้งและใช้ประโยชน์จากขั้นตอนนี้ได้ไม่มากเท่าที่ควร ทั้งที่ถือได้ว่าเป็นหัวใจในการวิเคราะห์ วัดผล ติดตามวางแผน รวมถึงแก้ไขปัญหาการลงทุนได้อย่างตรงจุดและเป็นรูปธรรม เพราะสามารถเชื่อมโยงไปถึงการวางกลยุทธ์การลงทุนของผู้จัดการกองทุนว่ามีประสิทธิภาพเช่นไรและสอดคล้องกับทิศทางและภาวะตลาดในแต่ละช่วงเวลาหรือไม่ กล่าวอีกนัยหนึ่ง Performance Attribution จึงเป็นเครื่องมือที่จะใช้วัดฝีมือผู้จัดการกองทุนได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นนั่นเอง

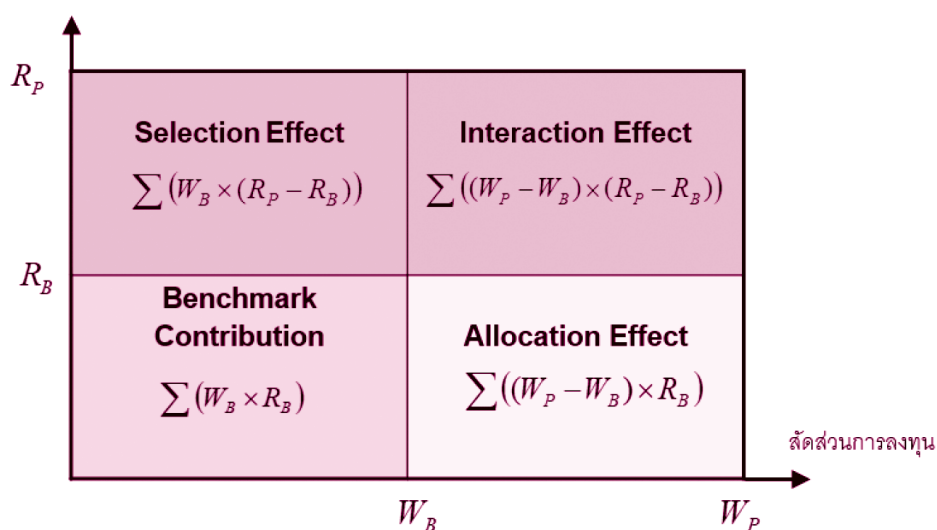
โดยทั่วไปการบริหารกองทุนจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ Active Fund ที่ผู้จัดการกองทุนมีความประสงค์ที่จะบริหารกองทุนให้ได้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบผลการดำเนินงาน (Benchmark) หรือที่ภาษาการลงทุนเรียกว่า อัลฟา (Alpha) ขณะที่กองทุนอีกประเภทหนึ่งคือกองทุนประเภท Passive Fund ที่ผู้จัดการกองทุนต้องเลียนแบบผลตอบแทนตาม Index หรือ Benchmark ที่กำหนด สำหรับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแล้วส่วนใหญ่จะเป็นกองทุนประเภทแรกคือ Active Fund ที่ผู้จัดการกองทุนต้องการผลตอบแทนส่วนเกินจาก Benchmark คือต้องการค่าอัลฟา เพราะผลตอบแทนที่ผู้จัดการกองทุนและบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนจะได้รับจากการบริหารกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมักถูกกำหนดให้ผลตอบแทนต้องสูงกว่า Benchmark หรือวัดค่าอัลฟานั้นเอง

ดังนั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลการดำเนินงาน (Performance Attribution) จึงเป็นการวิเคราะห์ว่าผลตอบแทนส่วนเกิน (Excess Return หรือ Alpha) ของกองทุนมาจากไหน ในแวดวงการลงทุนมักนิยมใช้โมเดลในการวิเคราะห์และคำนวณองค์ประกอบของผลการดำเนินงานของกองทุนอยู่ 2 โมเดลคือ Brinson, Hood and Beebower (BHB) Attribution Model และ Brinson and Fachler (B-F) Attribution Model โดยทั่วไปตลาดการลงทุนมักนำ 2 โมเดลนี้มาใช้วิเคราะห์กองทุนหุ้นเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่หากเป็นกองทุนตราสารหนี้มักใช้ Bond Attribution Effects ของ Stephen Campisi, CFA ในการวิเคราะห์ อย่างไรก็ตามในบทความนี้จะเน้นการนำผลลัพธ์จากการคำนวณไปใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของผู้จัดการกองทุน จึงจะไม่ขอลงรายละเอียดด้านเทคนิคการคำนวณ ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ด้วยตนเองจาก 3 โมเดลดังกล่าว

ในที่นี้จะขอรวบรัดตัดความเพื่อนำผลไปประยุกต์ใช้ว่าการวิเคราะห์ Performance Attribution จะทำให้เราทราบว่าผลตอบแทนส่วนเกินจากเกณฑ์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานหรือค่าอัลฟาสำหรับกองทุนนั้นจะมาจาก 3 ส่วนคือ

1. **Allocation Effect** หรือผลที่มาจากการเลือกลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมหรือหมวดธุรกิจ Business Sector เช่น หมวดพลังงานและสาธารณูปโภค (ENERG) หมวดธนาคาร (BANK) หมวดอาหารและเครื่องดื่ม (FOOD) หมวดปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ (PETRO) เป็นต้น
2. **Selection Effect** หรือผลที่มาจากคัดเลือกลงทุนในหุ้นหรือหลักทรัพย์รายตัวแม้อยู่ในหมวดธุรกิจเดียวกัน ผลตอบแทนจากการลงทุนก็อาจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เช่น หมวดธนาคาร (BANK) ก็มีหลักทรัพย์ที่สามารถเลือกลงทุนได้หลายตัว เช่น BBL KBANK SCB KKP เป็นต้น
3. **Interaction Effect** หรือผลที่มาจากปัจจัยที่ 1 และ 2 ผสมกันหรืออาจมีเรื่องอื่นๆ ที่นอกเหนือจาก 2 ปัจจัยดังกล่าว โดยนักวิเคราะห์ชั้นนำของโลกได้อภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยนี้มานานเป็นสิบปีแต่ก็ยังไม่มีการข้อสรุปในการตีความที่ชัดเจน ดังนั้นเราจึงมักเห็นว่าการนำเสนอเรื่อง Performance Attribution ผู้จัดการกองทุนมักนำเสนอเพียง 2 ส่วนแรกคือ Allocation Effect และ Selection Effect เท่านั้น โดย Effect ต่างๆ ที่กล่าวมาสามารถแสดงได้ตามรูปด้านล่าง

อัตราผลตอบแทน

รูปที่ 1 Performance Attribution of BHB Model

เมื่อเรานำเรื่อง Performance Attribution มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลการดำเนินงานของกองทุนแล้ว เราจะพบว่าผู้จัดการกองทุนบางรายอาจวิเคราะห์อุตสาหกรรมและภาพรวมการลงทุนเก่งมาก แต่อาจจะเลือกหุ้นรายตัวในอุตสาหกรรมไม่เก่ง แบบนี้เราจะเรียกผู้จัดการกองทุนคนนี้ว่ามีผลตอบแทนมาจากสัดส่วน Allocation Effect สูง แต่มีผลตอบแทนมาจากสัดส่วน Selection Effect ต่ำ ในทางกลับกันผู้จัดการ

กองทุนบางคนอาจวิเคราะห์อุตสาหกรรมและภาพรวมไม่เก่ง แต่กลับเลือกหุ้นรายตัวในอุตสาหกรรมเก่ง แบบนี้จะเรียกว่าผู้จัดการกองทุนนี้มีผลตอบแทนมาจากสัดส่วน Allocation Effect ต่ำ แต่มีผลตอบแทนมาจากสัดส่วน Selection Effect สูง เป็นต้น

Industry	Weight		Return		Effects	
	Benchmark	Actual	Benchmark	Actual	Selection	Allocation
Bank	25%	20%	3.25%	3.00%	-0.063%	-0.163%
Technology	25%	30%	5.22%	5.61%	0.097%	0.261%
Energy	25%	20%	7.85%	8.32%	0.118%	-0.393%
Food	25%	30%	9.05%	8.67%	-0.095%	0.453%
กองทุน A	100%	100%	6.343%	6.548%	0.057%	0.159%

รูปที่ 2 ตัวอย่าง Performance Attribution ของกองทุนซึ่งแยกให้เห็น Allocation Effect และ Selection Effect

จากตัวอย่างในรูปที่ 2 หากสมมติให้ Benchmark ประกอบไปด้วยกลุ่มอุตสาหกรรม 4 กลุ่มคือ Bank Technology Energy และ Food โดยมีน้ำหนักใน Benchmark เท่ากันคือร้อยละ 25 ต่อกลุ่มอุตสาหกรรม เราจะพบว่าผู้จัดการกองทุน A สามารถสร้างผลตอบแทนของกองทุนสูงกว่า Benchmark เท่ากับ 0.205% (6.548% - 6.343%) โดยผลตอบแทนส่วนเกิน (Excess Return หรือ Alpha) นี้สามารถแยกองค์ประกอบได้ว่ามาจากผลของการเลือกลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรม (Allocation Effect) เท่ากับ 0.159% และเป็นผลของการเลือกลงทุนในหุ้นหรือหลักทรัพย์รายตัว (Selection Effect) เท่ากับ 0.057% โดยมี Interaction Effect ติดลบที่ -0.011% (ไม่ได้แสดงในตาราง และเมื่อวิเคราะห์ลึกลงไปอีกก็จะพบว่าผู้จัดการกองทุนเลือกหุ้นในกลุ่ม Technology และ Energy ได้ดีโดยมี Selection Effect เป็นบวกในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าว ขณะที่เลือกลงทุนหุ้นในกลุ่ม Bank และ Food ได้ไม่ดีเนื่องจากมีค่า Selection Effect ติดลบ ขณะที่ผลที่มาจากการเพิ่มหรือลดน้ำหนักการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมหรือ Allocation Effect นั้นผู้จัดการกองทุนทำได้ดีในกลุ่ม Technology และ Food เนื่องจากมีค่า Allocation Effect เป็นบวก แต่ทำได้ไม่ดีในกลุ่ม Bank และ Energy ที่มีค่า Allocation Effect ติดลบ เป็นต้น

นอกจาก Performance Attribution จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลตอบแทนจากการลงทุนแล้ว ผู้บริหารสถาบันการเงิน ผู้บริหารกองทุน คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลด้านการลงทุน ตลอดจนประชาชนที่ทั่วไปที่สนใจด้านการลงทุนสามารถนำเครื่องมือ Performance Attribution ไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งเรื่องการติดตามและวิเคราะห์ศักยภาพของผู้จัดการกองทุน รวมทั้งสามารถประเมินผลงานของผู้จัดการกองทุนได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น การเปลี่ยนกองทุน การเปลี่ยนผู้จัดการกองทุน หรือการเปลี่ยนบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เป็นต้น ตัวอย่างเช่นโดยทั่วไปก่อนการลงทุนในเดือนหรือไตรมาสถัดไปทีมผู้จัดการกองทุนจะต้องเข้ามาทำการนำเสนอภาพการวิเคราะห์ตลาด การวางกลยุทธ์การ

ลงทุนในเดือนหรือไตรมาสถัดไป เช่น การเพิ่มหรือลดน้ำหนักการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมใด การเพิ่มหรือลดหุ้นหรือหลักทรัพย์รายการใด เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางและภาวะตลาดในไตรมาสนั้น ดังนั้นเราจึงสามารถวิเคราะห์ความแม่นยำในการคาดการณ์ภาวะตลาดและการวางกลยุทธ์การลงทุนที่สอดคล้องกับทิศทางตลาดของผู้จัดการกองทุนได้ด้วยการทดสอบย้อนหลังหรือ Back Test โดยใช้ Performance Attribution มาเป็นเครื่องมือสำคัญ อาทิ เช่น หากเมื่อ 3 เดือนที่แล้วผู้จัดการกองทุนมานำเสนอกลยุทธ์การลงทุนว่าจะเพิ่มน้ำหนักการลงทุน (Overweight) ใน Sector พลังงาน และลดน้ำหนักการลงทุน (Underweight) ใน Banking Sector แล้วผลลัพธ์การลงทุนในปัจจุบันแสดงออกมาว่ากองทุนสามารถมีอัลฟา (Alpha) ได้และเมื่อวิเคราะห์โดยพิจารณาจาก Performance Attribution แล้วก็พบว่า Contribution มาจาก Allocation Effect และ Selection Effect ของกลุ่มอุตสาหกรรมตามที่นำเสนอได้จริง ก็แสดงว่าผู้จัดการกองทุนมีความสามารถในการวิเคราะห์และคาดการณ์ตลาดได้แม่นยำ วางกลยุทธ์การลงทุนได้ถูกต้อง เป็นต้น แต่หากผลจากการทำ Back Test โดยใช้ Performance Attribution ออกมาแล้วเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามก็แสดงว่าผู้จัดการกองทุนวิเคราะห์และคาดการณ์ตลาดได้ไม่ดีพอ กลยุทธ์การลงทุนจึงยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เมื่อเราทราบองค์ประกอบของผลตอบแทนโดยใช้เครื่องมือ Performance Attribution แล้วก็สามารถที่จะให้ผู้จัดการกองทุนไปปรับปรุงกลยุทธ์การลงทุนให้สอดคล้องกับภาวะตลาดเสียใหม่ในขั้นตอนที่ 4 คือ Portfolio Rebalancing นั่นเอง

สำหรับตราสารหนี้การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลตอบแทนจากการลงทุนในตราสารหนี้หรือ Bond Performance Attribution จะมีความซับซ้อนมากกว่าหุ้น โดยองค์ประกอบของผลตอบแทนจะมาจากหลายส่วนซึ่งไม่เหมือนกับการลงทุนในหุ้นหรือตราสารทุน เช่น Bond Attribution Effect จะมาจาก 4 ปัจจัยหลักคือ Income Effect, Yield Curve Effect, Spread Effect และ Selection Effect สำหรับผู้ที่สนใจสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากโมเดลการคำนวณของ Stephen Campisi, CFA ตามที่ได้กล่าวในเบื้องต้น แม้เรื่อง Performance Attribution จะดูเหมือนมีเทคนิคการคำนวณที่ค่อนข้างซับซ้อนแต่ในปัจจุบันได้มี Financial Vendor หลายรายที่ได้จัดทำเครื่องมือดังกล่าวมาให้บริการแก่ผู้ที่สนใจทั้งที่มีและไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการ อาทิเช่น Bloomberg FACTSET และ WealthMagik เป็นต้น หรือคณะกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสามารถขอให้ผู้จัดการกองทุนที่บริหารกองทุนให้ในปัจจุบันจัดทำ Performance Attribution แยกรายละเอียดตามกองทุนที่บริหารจัดการเพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการนำเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนในทุกรอบการประชุมก็ได้ เพื่อให้การตัดสินใจในส่วนที่เกี่ยวข้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับทุกฝ่าย

ท้ายสุดนี้ผู้เขียนขอฝากคำคมที่คิดว่าทันสมัยทุกกาลเวลานั่นคือ No one is too old to learn หรือไม่มีใครแก่เกินเรียน ยิ่งในโลกยุค VUCA ในปัจจุบันการเรียนรู้ต้องเป็น Lifetime Learning หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิตครับ

หลักสูตร “โครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ ด้านการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ” รุ่นที่ 3 วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564 โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (ทุนจาก “กองทุนส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุน (CMDP)”)

สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ได้รับเงินทุนสนับสนุนการดำเนินโครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ จากกองทุนส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุน โดยโครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อให้สมาชิกสามารถคาดการณ์มูลค่า เงินก้อนที่มี ณ วันเกษียณอย่างเหมาะสม และเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านการเงินและการวางแผนการออมเพื่อเกษียณอายุ กับสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งในปัจจุบันยังมีอัตราการออมที่ต่ำและเลือกแผนการลงทุนไม่เหมาะสม

โดยสมาคมฯ ได้จัด “โครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนการออมเพื่อเกษียณอายุ” รุ่นที่ 3 ณ สถานที่ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (In-house) ณ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัท ไทโรคมานคมแห่งชาติจำกัด (มหาชน) เพื่อพนักงานบริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งจัดระเบียบแล้ว วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 9.00 -12.00 ณ ห้องสัมมนา ชั้น 2 อาคาร 5 บมจ.ไทโรคมานคมแห่งชาติ แจ้งวัฒนะ เลขที่ 89/2 ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าอบรม จำนวน 120 คน การอบรมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และคณาจารย์คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิทยากร

รอบรู้สมาคม

หลักสูตร “โครงการอบรมกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนการออมเพื่อเกษียณอายุ รุ่นที่ 3”

ระหว่าง วันที่ 10-12 มีนาคม 2564 ณ ห้องคัทเลีย ชั้น 3 โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ สุขุมวิท 11 โดยมีผู้เข้าอบรมจำนวน 43 คน จาก 14 หน่วยงาน การอบรมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก คณะจารย์คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากร และการทัศนศึกษาดูงานกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ได้รับรางวัลจากการประกวดการจัดการกองทุนดีเด่น ได้รับความร่วมมือจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พนักงานบริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน) ซึ่งจัดทะเบียนแล้ว

สมุนไพร 5 ชนิด สำหรับผู้ป่วยเบาหวาน

ขิง

มีฤทธิ์เผ็ดร้อน บำรุงไฟธาตุ ช่วยย่อยอาหาร
เพิ่มความอบอุ่นให้แก่ร่างกาย

เห็ดแมงลัก

ช่วยเพิ่มกากใยทำให้ดูดซึมน้ำ
ช่วยหล่อลื่นทำให้ถ่ายสะดวก

ใบแว้งบก

มีฤทธิ์เย็น แก้อ่อนใน บำรุงสมอง บำรุงก้านไขสันหลัง
ลดอาการปวดปลายมือปลายเท้า

มะตูม

เป็นยาระบายอ่อนๆ แก้อ่อนเพลีย
บำรุงร่างกาย เป็นยาอายุวัฒนะ

ขมิ้น

แก้กรดไหลย้อน เพิ่มการไหลเวียนเลือด
ช่วยเจริญอาหาร บำรุงข้อต่อให้แข็งแรง

เพชรสังฆาต

รักษาโรคเลือด มีฤทธิ์ลดการอักเสบ
ช่วยบำรุงและเสริมกระดูก

บอระเพ็ด

มีรสขมเย็น แก้ไข้ แก้อ่อนใน บำรุงตับ
ช่วยเจริญอาหาร เป็นยาอายุวัฒนะ

**สรุปผลสัมฤทธิ์การจัดโครงการอบรมสมาชิก
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสม
สำหรับการวางแผนการออมเพื่อเกษียณอายุ รุ่นที่ 3**

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564

ณ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพบริษัท ไทรคอมเนคแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)
เพื่อพนักงานทีโอที ซึ่งจดทะเบียนแล้ว

จัดทำโดย
ผศ.ดร.รุ่งเกียรติ รัตนบานชื่น
(หัวหน้าโครงการ)

หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบหลัก
สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

สนับสนุนทุนการจัดอบรมโดย
กองทุนส่งเสริมการพัฒนาลาดทุน (CMDF)

หลักการและเหตุผลของการจัดโครงการอบรมสมาชิกกองทุนฯ

ด้วยสมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้รับเงินทุนสนับสนุนการดำเนินโครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ จากกองทุนส่งเสริมการพัฒนาลาดทุน โดยโครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีจุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกสามารถคาดการณ์มูลค่าเงินก้อนที่มี ณ วันเกษียณอย่างเหมาะสม และเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านการเงินและการวางแผนการออมเพื่อเกษียณอายุกับสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งในปัจจุบันยังมีอัตราการออมที่ต่ำและเลือกแผนการลงทุนไม่เหมาะสม

ดังนั้นสมาคมฯ จึงได้กำหนดจัด “โครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนการออมเพื่อเกษียณอายุ” ขึ้น โดยจะเป็นโครงการอบรมที่จัดขึ้น ณ สถานที่ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ยินดีให้สมาคมฯ เข้าไปดำเนินการจัดโครงการอบรมดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของโครงการอบรมสมาชิกกองทุนฯ

- สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้เรียนรู้ทฤษฎีหลักการออม การวางแผนค่าใช้จ่าย การประเมินค่าใช้จ่ายหลังเกษียณอายุ และการเลือกแผนการลงทุนผ่านการอบรมในลักษณะ Workshop เพื่อให้เห็นภาพจริงและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
- สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการออมเพื่อเกษียณอายุ
- สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้รับทราบแนวทางในการประเมินนโยบายการลงทุนที่เหมาะสมเพื่อการเกษียณ
- สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเข้าใจวิธีการคำนวณมูลค่าเงินก้อน ณ วันเกษียณอายุ เพื่อประเมินว่าตนเองควรมีเป้าหมายเงินก้อนเท่าไร ณ วันเกษียณ

การทดสอบความรู้

เพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้อบรมในหลักสูตร จึงมีการจัดทำ Post-test ภายหลังจากอบรมเพื่อประเมินความรู้ ความสามารถของผู้เข้าร่วมการอบรม และมีการจัดทำแบบสอบถามถึงพฤติกรรมการออมและแรงจูงใจการออมในอนาคตของสมาชิก

การประเมินผล

ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องเข้ารับการอบรมอย่างน้อย 80% ของเวลาอบรมทั้งหมด จึงจะได้รับวุฒิบัตร

ผู้เข้าร่วมอบรม

สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

วิทยากร

ผศ.ดร.รุ่งเกียรติ รัตนบานชื่น อาจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ม.ล.กวิน ศรีวัช ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงินการลงทุน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

จำนวนผู้เข้าอบรม

วันที่ 3 นี้จัดอบรมให้กับสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัท ไทโรคมเนคแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) เพื่อพนักงานที่โอที ซึ่งจดทะเบียนแล้วจำนวนทั้งหมด 120 คน

สถานที่จัดอบรม

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพบริษัท ไทโรคมเนคแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) เพื่อพนักงานที่โอที ซึ่งจดทะเบียนแล้ว ห้องสัมมนาชั้น 2 อาคาร 5 บมจ. ไทโรคมเนคแห่งชาติ สำนักงานแจ้งวัฒนะ

หัวข้อการอบรม และเนื้อหารายวิชา

หัวข้อการอบรมจะแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ โดยแต่ละหัวข้อจะมีการจัดในลักษณะ Workshop แบบเล่นเกม ซึ่งจะมีการจัดกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 12 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คนเพื่อร่วมเล่นเกม ระดมความคิดด้วยกันภายในกลุ่ม สำหรับรายละเอียดของการเล่นเกมในแต่ละหัวข้อ มีดังนี้

เกมส์ที่ 1 เกมการวางแผนการออมและการใช้จ่าย

เกมส์ที่ 1 นี้จะมีลักษณะเป็นเกมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการออม ค่าเสียโอกาสของการไม่ออมและนำเงินไปใช้จ่ายบริโภคต่าง ๆ รวมถึงให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงอัตราผลตอบแทนทบต้น และการเติบโตของเงินลงทุนในอนาคตตลอดการออมเพื่อเกษียณที่มีระยะเวลามากกว่า 20 ปี

วิทยากรจะเริ่มต้นจากการแจกภาพที่สะท้อนระดับการใช้จ่ายที่แตกต่างกันเช่น ภาพรถยนต์ ภาพบ้าน ภาพการรับประทานอาหาร และภาพการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มได้ระดมความคิดเห็นว่าอยากเลือกใช้ชีวิตในระดับใด โดยผู้เรียนจะไม่ทราบว่าแต่ละแผนภาพสะท้อนจำนวนเงินของค่าใช้จ่ายเท่าไรต่อเดือน เพราะต้องการให้ผู้เรียนเลือกแผนภาพสะท้อนการใช้ชีวิตที่คิดว่าเป็นระดับการใช้ชีวิตที่มีความสุขที่ตนเองปรารถนา ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 ผู้เรียนระดมสมองเพื่อเลือกแผนภาพสะท้อนการใช้ชีวิตที่ตนเองปรารถนา

เมื่อผู้เรียนเลือกแผนภาพการใช้จ่ายในแต่ละประเภทแล้วจะทำการเก็บข้อมูลของผู้เรียนนำมาประมวลผลใน Excel Spreadsheet ที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า เพื่อประเมินระดับค่าใช้จ่าย และระดับเงินออมที่เกิดขึ้นของแต่ละกลุ่ม โดยจะมีการเปรียบเทียบผลการใช้จ่ายของแต่ละกลุ่มและโอกาสในการออมสร้างความมั่งคั่งในอนาคต

ด้วยระยะเวลาอันจำกัดจึงทำการเล่นเกมเลือกการใช้ชีวิตนี้จำนวน 2 รอบ โดยรอบแรกสะท้อนการใช้ชีวิตช่วง 20-40 ปี และรอบที่สองสะท้อนการใช้ชีวิตช่วง 40-60 ปี แล้วจึงเริ่มต้นการบรรยายเพื่อสรุปประเด็นว่า ถึงแม้การใช้จ่ายจะทำให้มีความสุขสบายมากในปัจจุบันแต่อาจทำให้เงินออมในอนาคตน้อยลงจนอาจจะต้องทำงานต่อไปอย่างยาวนาน หรือลำบากในช่วงเกษียณอายุ การบรรยายจะเน้นเรื่องการให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของ เวลา การทำงาน และค่าเสียโอกาสของเงิน

เกมส์ที่ 2 เกมส์การประเมินสถานการณ์หลังเกษียณอายุ

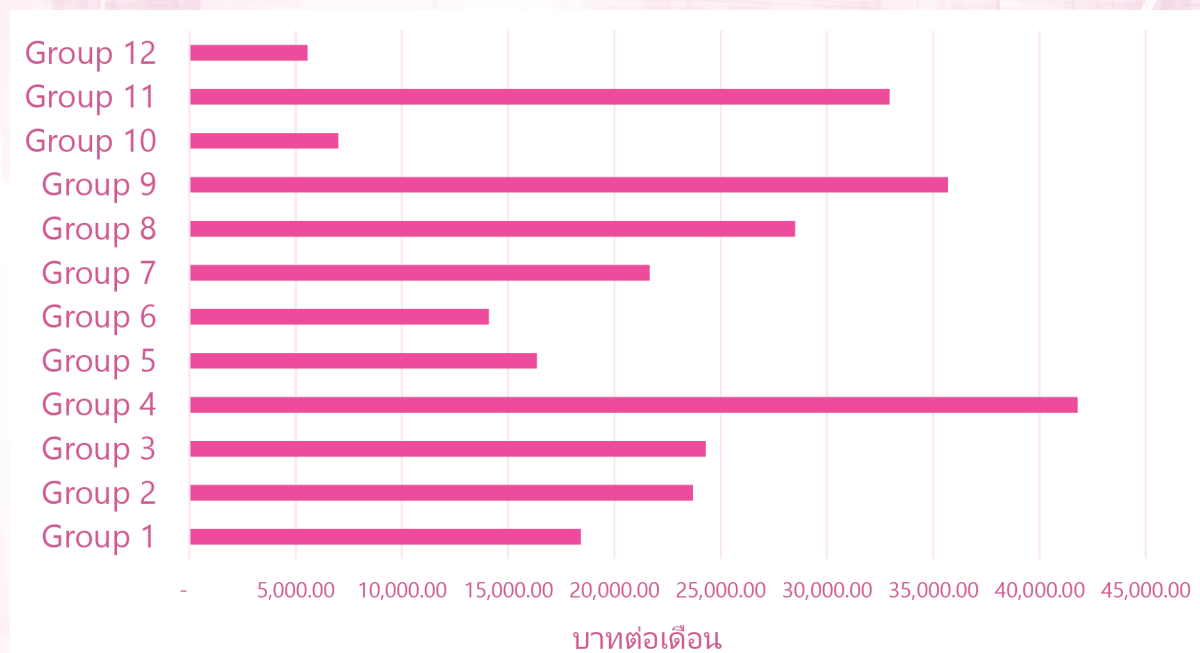
เกมส์ที่ 2 นี้จะมีจุดประสงค์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนร่วมกันประเมินว่าในช่วงเกษียณอายุ จะมีความจำเป็นในการใช้จ่ายอย่างไร จำนวนเท่าใด ซึ่งเป็นเกมที่ทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักว่าจะต้องมีเป้าหมายของเงินก้อน ณ วันเกษียณอายุจำนวนเท่าใดเพื่อให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายดังกล่าว

วิทยากรจะเริ่มต้นจากการแจกกระดาษที่มีช่องตารางให้ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มได้ระดมความคิดเห็นว่าจะมีการใช้จ่ายในแต่ละหมวดการใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่าใดต่อเดือน หรือเท่าใดต่อปี รายละเอียดของเอกสารที่ใช้ประเมินระดับค่าใช้จ่ายในแต่ละหมวด

เมื่อผู้เรียนประเมินระดับค่าใช้จ่ายเสร็จสิ้น วิทยากรจะเก็บข้อมูล que ผู้เรียนตอบนำมาใส่ใน Excel Spreadsheet ที่ออกแบบไว้แล้วเพื่อแสดงผลให้ผู้เรียนได้เห็นภาพว่าการใช้จ่ายของแต่ละกลุ่มเป็นอย่างไร มีสัดส่วนการใช้จ่ายของแต่ละหมวดร้อยละเท่าใด ดังตัวอย่างในรูปที่ 2

เมื่อมีการถกประเด็นเรื่องลักษณะของค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในช่วงหลังเกษียณอายุ จะมีการบรรยายสรุปประเด็นสำคัญของการประเมินค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ แสดงผลการสำรวจจากการวิจัยว่าประชากรไทยในแต่ละกลุ่มมีค่าใช้จ่ายหลังเกษียณอยู่ในระดับใด และถกประเด็นแนวทางในการประเมินเงินก้อนขั้นต่ำต้องมี ณ วันเกษียณอายุภายหลังจากทราบค่าใช้จ่ายต่อเดือน

รูปที่ 2 แผนภาพแสดงผลการประเมินค่าใช้จ่ายหลังเกษียณอายุ

สัดส่วนการใช้จ่าย

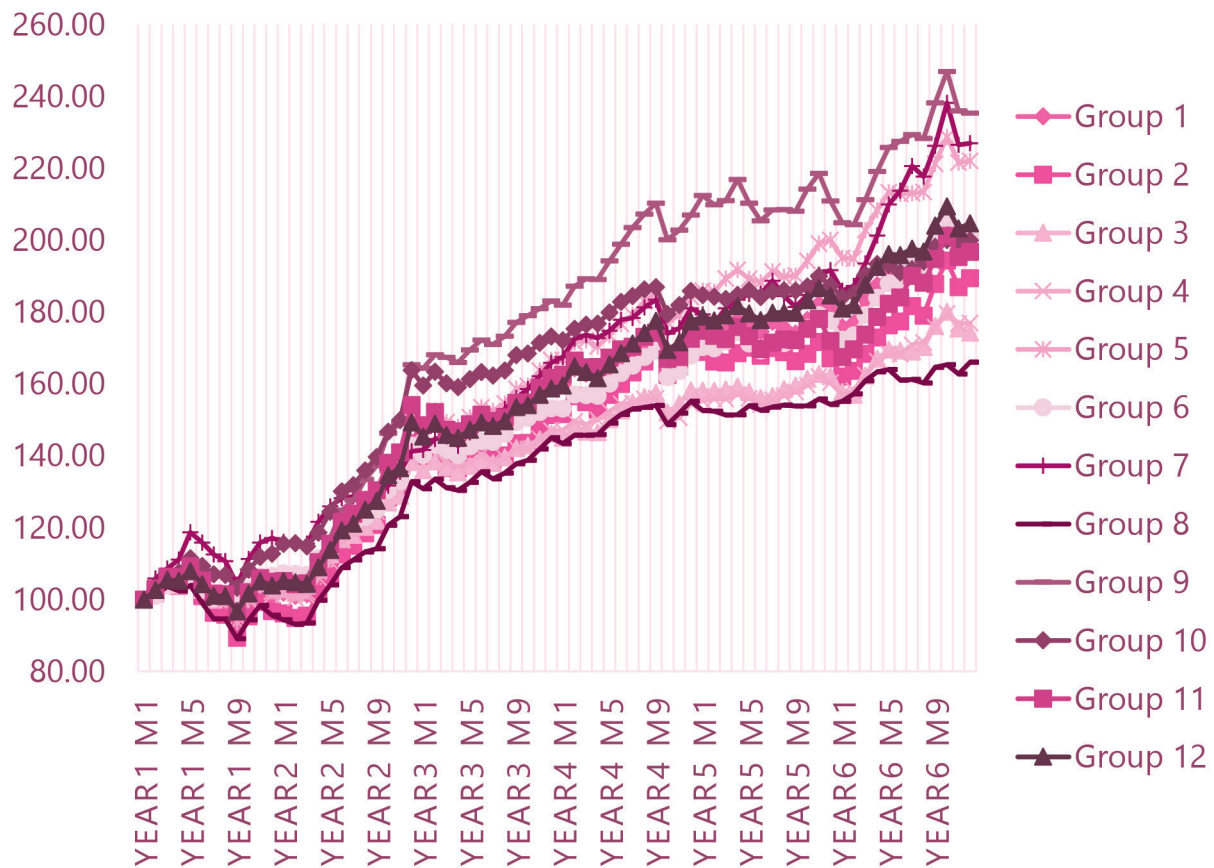
เกมส์ที่ 3 เกมการลงทุน

เกมส์ที่ 3 นี้จะมีการจำลองสถานการณ์การลงทุน และผลของการลงทุนในแต่ละหลักทรัพย์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจว่าการจัดสรรเงินลงทุนในแต่ละสถานการณ์จะส่งผลต่อผลตอบแทนของการลงทุนอย่างไร โดยก่อนเริ่มการเล่นเกมส์ วิทยากรจะมีการบรรยายเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประเภทของหลักทรัพย์ ลักษณะผลตอบแทนของแต่ละหลักทรัพย์ ความเชื่อมโยงระหว่างสถานการณ์ในระบบเศรษฐกิจกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์แต่ละประเภท และความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน

การเล่นเกมส์จะเริ่มต้นจากการแจกเอกสารที่สรุปสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในแต่ละปีให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ โดยการเล่นเกมส์จะเป็นการเลือกสัดส่วนการลงทุนในแต่ละหลักทรัพย์เป็นเวลา 6 ปี วิทยากรจะทำการเก็บข้อมูลการเลือกสัดส่วนการลงทุนในแต่ละปีและแสดงผลให้ผู้เรียนทราบ ก่อนการเลือกสัดส่วนการลงทุนในปีถัดไป เพื่อให้ผู้เรียนได้มีเวลาคิดวิเคราะห์ว่าตนเองตัดสินใจถูกหรือผิดอย่างไร ก่อนจะพยายามปรับปรุงแนวทางการลงทุนของตนในอนาคต

เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนตั้งใจประเมินแนวทางการลงทุน จะมีการให้รางวัลกับกลุ่มที่สามารถสร้างผลตอบแทนของการลงทุนได้สูงที่สุด และให้กลุ่มที่ชนะเลิศได้เสนอแนวคิดของการจัดสรรการลงทุนว่าทำอย่างไรจึงสามารถวางแผนการลงทุนได้อย่างถูกต้องในแต่ละสถานการณ์ ผลของการเล่นเกมส์แสดงอยู่ในรูปที่ 3

รูปที่ 3 ผลการเล่นเกมส์การลงทุน

ผลการสอบ Post-test และวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการอบและการลงทุน

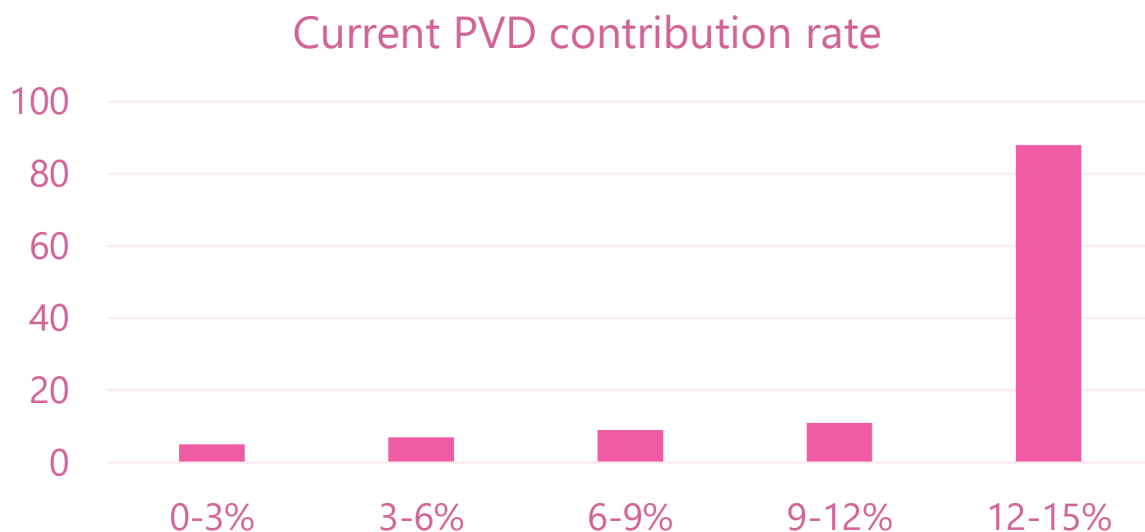
เพื่อเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการอบรม จึงมีการจัดสอบวัดผลความรู้ และวัดพฤติกรรมกรรมการอบและการลงทุนของผู้เรียน โดยข้อสอบ Post-test ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการทำข้อสอบได้ผลดังตารางที่ 1 ซึ่งผลการทดสอบดังกล่าวผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดเป็นตัวชี้วัดของโครงการอบรมคือ อย่างน้อยร้อยละ 70 ของผู้เข้าอบรม ได้คะแนน Post test ไม่ต่ำกว่า 60%

ตารางที่ 1 ผลคะแนนสอบ Post-test

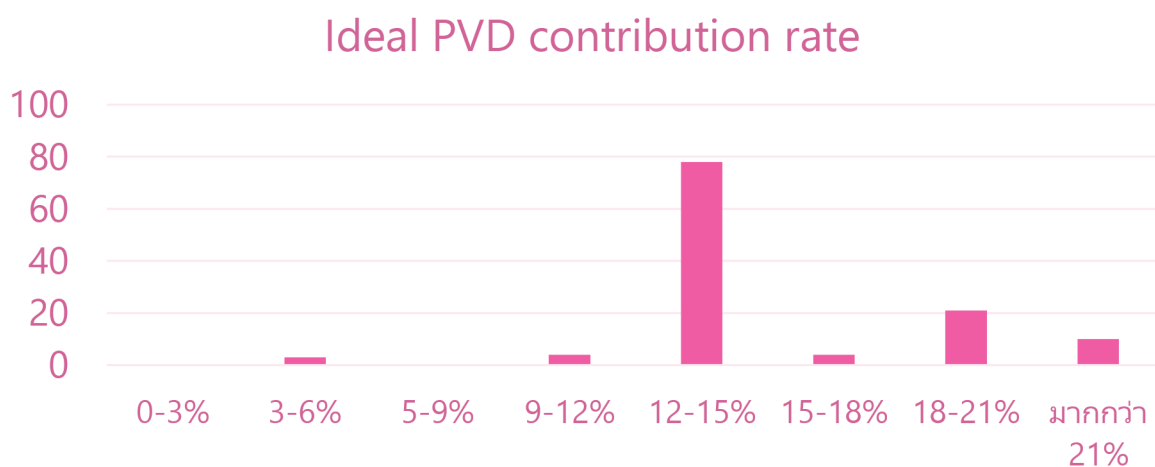
	คะแนนสอบเฉลี่ย Post-test	ร้อยละของผู้เข้าอบรมได้คะแนน Post-test ไม่ต่ำกว่า 60%
23 ก.พ. 2564	86.8%	89.17%

ส่วนผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการอบของผู้เรียนพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีอัตราการสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพในระดับสูงที่มากกว่าร้อยละ 9 ของเงินเดือนในปัจจุบันดังแสดงในรูปที่ 4 โดยผู้เรียนมีการแสดงความคิดเห็นว่าอัตราสะสมที่เหมาะสมสำหรับตนเองส่วนใหญ่อยู่ที่ประมาณ 12-15% จะมีบางส่วนที่คิดว่าควรออมมากกว่า 15% ต่อเดือนดังแสดงในรูปที่ 5

รูปที่ 4 อัตราการสะสมในปัจจุบัน

รูปที่ 5 อัตราการสะสมในอุดมคติ

หากทำการแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มตามความคิดเห็นว่าผู้เรียนมีการเลือกแผนการลงทุนที่เหมาะสมหรือไม่จะพบว่ากลุ่มผู้เรียนที่ในปัจจุบันมีความเห็นว่าตนเองยังเลือกแผนการลงทุนไม่เหมาะสมนั้น มีความประสงค์ที่จะออมเพิ่มทันทีภายหลังการอบรมสูงถึงร้อยละ 64.94 และกลุ่มผู้เรียนที่คิดว่าในปัจจุบันมีแผนการลงทุนที่เหมาะสมอยู่แล้วมีความประสงค์จะออมเพิ่มทันทีภายหลังการอบรมอยู่ที่ร้อยละ 51.16 และคิดว่าในปัจจุบันมีอัตราการออมเหมาะสมอยู่แล้วที่ร้อยละ 44.19 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนผู้เรียนที่มีพฤติกรรมประสงค์ออมเพิ่ม

	ออมเพิ่มทันที	ออมเหมาะสมแล้ว	ไม่ประสงค์ออมเพิ่ม	ค่าเฉลี่ยอัตราสะสมในปัจจุบัน
ผู้เรียนทั้งหมด	72 คน (60%)	44 คน (37%)	4 คน (3%)	12.87%
แบ่งกลุ่ม				
กลุ่มที่คิดว่าตนมีแผนการลงทุนเหมาะสมแล้ว	22 คน (51.16%)	19 คน (44.19%)	2 คน (4.65%)	13.37%
กลุ่มที่คิดว่าตนมีแผนการลงทุนไม่เหมาะสม	50 คน (64.94%)	25 คน (32.47%)	2 คน (2.60%)	12.59%

จากข้อมูลนี้ทำให้ทราบว่าผู้เรียนที่มีการเลือกแผนการลงทุนที่เหมาะสมมีแนวโน้มเป็นกลุ่มพนักงานที่ตระหนักถึงการออมเพื่อเกษียณและมีการวางแผนที่ดีอยู่แล้ว ในขณะที่กลุ่มพนักงานที่คิดว่าตนเองเลือกแผนการลงทุนไม่เหมาะสมในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นกลุ่มพนักงานที่อยากจะออมเพิ่มด้วย จากข้อมูลดังกล่าวจึงทำให้สรุปได้ว่าการอบรมของโครงการนี้สามารถทำให้ผู้เรียนมีการตระหนักรับรู้ถึงการออมเพื่อเกษียณและมีความต้องการที่จะออมเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งจำนวนผู้เรียนที่ประสงค์จะออมเพิ่มมีสัดส่วนมากกว่า 25% ของผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมดซึ่งเป็นตัวชี้วัดของโครงการอบรม

บรรยากาศการจัดโครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รุ่นที่ 3

หลักสูตร “โครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ ด้านการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ” รุ่นที่ 4 วันที่ 18 มีนาคม 2564 โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (ทุนจาก “กองทุนส่งเสริมการพัฒนาลาดทุน (CMDP)”)

สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (AOP) ได้รับเงินทุนสนับสนุนการดำเนินโครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ จากกองทุนส่งเสริมการพัฒนาลาดทุน โดยโครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อให้สมาชิกสามารถคาดการณ์มูลค่า เงินก้อนพึงมี ณ วันเกษียณอย่างเหมาะสม และเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านการเงินและการวางแผนการออมเพื่อเกษียณอายุ กับสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งในปัจจุบันยังมีอัตราการออมที่ต่ำและเลือกแผนการลงทุนไม่เหมาะสม

โดยสมาคมฯ ได้จัด “โครงการอบรมสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสม สำหรับการวางแผนการออมเพื่อเกษียณอายุ” รุ่นที่ 4 ณ สถานที่ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (In-house) ณ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งจัดทะเบียนแล้ววันที่ 18 มีนาคม 2564 เวลา 13.00 - 16.00 ณ ห้องแสดมบีทอง อาคารหอประชุมไปรษณีย์ไทย เลขที่ 111 ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าอบรม จำนวน 100 คน การอบรมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และคณาจารย์คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิทยากร

